

Forenede Nationer forelå to hovedopgaver, som måtte løses: Den ene vedrørte nedrustningskomplekset og den anden den fredelige udnyttelse af verdensrummet. Som bekendt havde USA så tidligt som i januar 1957 foreslået, at de militære aspekter vedrørende anvendelsen af verdensrummet skulle tages op til drøftelse, og i den vestlige nedrustningsplan af 29. august 1957 var der blevet indføjet et forslag om, at en teknisk komité skulle nedsættes for at undersøge mulighederne for at etablere et inspektionssystem, der kunne sikre, at opsendelsen af genstande i verdensrummet udelukkende ville foregå med fredelige og videnskabelige formål for øje. Dette forslag indgik i den samlede nedrustningsplan, som blev vedtaget af 12. plenarforsamling. USA var stadig rede til at optage seriøse drøftelser om dette problem på det tidligst mulige tidspunkt, men forholdene havde tvunget den amerikanske regering til at indrømme, at opnåelse af en aftale om nedrustningsaspekterne i anvendelsen af verdensrummet lå ud i fremtiden. Derfor var USA af den formening, at de Forenede Nationer ikke skulle afvente en omfattende nedrustningsplans iværksættelse, men skulle tage øjeblikkelige skridt til forberedelse af et program for internationalt samarbejde vedrørende den fredelige udnyttelse af verdensrummet.

For at realisere dette formål fremsatte USA i udvalget — sammen med 19 andre lande (herunder Danmark og Sverige) — et resolutionsforslag om nedsættelse af en ad hoc-komité, der skulle have til opgave at fremskaffe oplysninger om de problemer, der knytter sig til den fredelige udnyttelse af verdensrummet, herunder de legale problemer, og problemerne vedrørende de fremtidige organisatoriske arrangementer under FN til gennemførelse af et internationalt samarbejde. På amerikansk hold havde man rent foreløbigt tænkt sig en komité bestående af omkring 9 medlemmer — alle regeringsrepræsentanter —, der skulle udvælges fra stater, som allerede havde vist duelighed eller aktiv interesse i den fredelige udnyttelse af verdensrummet. Samtidig skulle komitéen være sammensat på en sådan måde, at den var repræsentativ for plenarforsamlingen.

Under debatten fremsatte Sovjetunionen

et revideret resolutionsforslag, som — uden at tage stilling til spørgsmålet om fjernelse af fremmede magters militærbaser på andre landes territorier — foreslog nedsat en arbejdsgruppe, der skulle forberede program og regler for en international komité, som skulle nedsættes med henblik på internationalt samarbejde i studiet af verdensrummet. Denne forberedende arbejdsgruppe skulle bestå af repræsentanter fra 11 stater, nemlig: De fire stormagter, tre østbloklande (Czekoslovakiet, Polen og Rumænien), samt Argentina, Indien, Den forenede arabiske Republik og Sverige. En sådan sammensætning kunne forslagsstillerne til det vestlige 20-magts-forslag ikke acceptere, og adskillige forsøg på en kompromisløsning strandede, idet Sovjetunionen som absolut betingelse for at deltage i 20-magts-forslagets ad hoc-komité forlangte paritet mellem øst og vest i sammensætningen af komitéen. Samtidig krævede Sovjetunionen deltagelse af tre østblokstater ud over Sovjetunionen og forlangte desuden, at de øvrige deltagerlande skulle være bestemt angivne stater (de fire stormagter samt Argentina, Indien, Den forenede arabiske Republik, Mexico, Sverige og Østrig).

Herefter besluttede forslagsstillerne til 20-magts-forslaget sig til at fremsætte deres eget forslag, der med hensyn til ad hoc-komitéens sammensætning foreløbig blev foreslået udformet således: De fire stormagter, Australien, Canada, to vesteuropæiske og to latinamerikanske lande, Polen som repræsenterende Østeuropa, samt Japan, Indien og Den forenede arabiske Republik som afro-asiatiske repræsentanter.

Denne sammensætning blev drøftet på et møde mellem de fem nordiske landes delegationer, og på dansk initiativ enedes man om at foreslå Sverige som det ene vesteuropæiske medlem samt om at foreslå yderligere én østeuropæisk repræsentant. Disse forslag skulle imødekomme Sovjetunionens ønsker og derved give bedre muligheder for en for alle parter acceptabel sammensætning af ad hoc-komitéen. De vestlige forslagsstillere tog ved den endelige udformning af resolutionsforslaget hensyn til de nordiske ønsker og vedtog sluttelig et forslag om, at komitéen skulle bestå af repræsentanter fra 18 lande, nemlig: Argentina, Australien, Belgien, Brasilien, Canada,